

D66: geef ongehuwde vader automatisch gezag

Ongehuwde vaders die hun kind erkennen moeten automatisch het gezag over hun kroost krijgen, vindt D66. De partij wil de rechten van gehuwde en ongehuwde vaders gelijktrekken en zo het familierecht moderniseren. Het effect is dat juist moderne gezinnen daar de dupe van worden, oordeelt een advocaat die zich voor niet-traditionele gezinnen inzet. 'Dit beperkt de keuzevrijheid van lesbische stellen en co-ouderschapsgezinnen.'

Door: Lisa van der Velden 17 mei 2016, Volkskrant

Volgens D66 is de rechtspositie van ongehuwde vaders hierbij achtergebleven. Bij getrouwde stellen krijgen beide ouders automatisch gezag over een kind, bij ongehuwde ouders alleen de moeder. Ouders met gezag zijn verantwoordelijk voor de opvoeding van het kind; alleen zij kunnen voor hen een paspoort aanvragen of een bankrekening openen, bepalen waar ze wonen en medische beslissingen nemen.

Ongehuwde vaders springen na de geboorte van hun kind net zo enthousiast op de fiets om het aan te geven, maar weten niet dat zij daarmee geen ouderlijk gezag aanvragen, signaleren advocaten. Een voorlichtingsprobleem, erkent Kamerlid Vera Bergkamp, die de initiatiefwet voor automatisch gezag nog dit jaar wil indienen. 'Maar tegen zo'n roze babywolk valt niet op te voorlichten. We moeten dit in de wet verankeren. Net als bijvoorbeeld België en het Verenigd Koninkrijk.'

Het onderscheid tussen gehuwde en ongehuwde vaders levert volgens advocaten problemen op: als een ongehuwde moeder overlijdt, het kind naar het buitenland meeneemt of het ouderlijk gezag na een relatiebreuk als wisselgeld inzet staat vader ineens buitenspel. D66'er Bergkamp spreekt van 'schrijnende situaties', waarbij ongehuwde vaders na de dood van hun

partner niet kunnen beslissen dat hun kind inentingen nodig heeft. 'Dat is niet nodig en niet meer van deze tijd'.

Beschermen van de kinderen

Ongehuwde vader is zo'n 500 euro kwijt als hij het gezag alsnog wil regelen

Rob Kamphuis - Advocaat familierecht

Om in zulke situaties alsnog gezag aan te vragen moeten ongetrouwde vaders naar de rechter stappen, wat kosten en administratieve rompslomp met zich meebrengt. Volgens notarissen en advocaten krijgen vaders vaak alsnog het gezag, maar is het onbegrijpelijk dat dit überhaupt nodig is. Advocaat familierecht Rob Kamphuis: 'Een ongehuwde vader is op zijn minst 500 euro kwijt als hij naar de rechter stapt, terwijl een gehuwde vader nergens last van heeft. Dat is in Nederland traditioneel zo gegroeid, maar er is geen enkele aanleiding meer om mensen zo anders te behandelen.'

Kamphuis merkt dat kinderen van ongehuwde ouders vaker klem komen te zitten als het gezag niet geregeld is. 'Het klinkt misschien onaardig, maar mensen zoeken na een relatiebreuk altijd middelen om in te zetten, dingen om over te discussiëren. Dus moeten we in dezen het verschil tussen gehuwd en ongehuwd wegnemen. Want kinderen kiezen niet voor de gezinsvorm van hun ouders.' Advocaat Carla van Waes is het daarmee eens. 'Dit initiatief past in de lijn van het beschermen van de kinderen. Als we dit nu goed regelen is dat weer één twistpunt minder als ouders uit elkaar gaan.'

'Plannetjesdrift'

Dit wetsvoorstel geeft moderne gezinnen minder keuzevrijheid

Wilma Eusman - Advocaat familierecht

Maar advocaat Wilma Eusman, gespecialiseerd in familierechtswesties binnen niet-traditionele gezinnen, vindt automatisch gezag voor ongehuwde vaders een slecht idee. Volgens de raadvrouw willen sommige lesbische ouders en co-ouderschapsgezinnen (twee vrouwen plus een of twee mannen) een kind zelf opvoeden, maar het wel door de vader laten erkennen. 'De vader heeft dan een marginale rol in het leven van het kind, maar het kind weet wel wie hij is en heeft recht op een erfenis.'

Eusman, wier webpagina vermeldt dat zij twee homopinguïns in Artis heeft geadopteerd die samen eieren uitbroeden, zegt geen boodschap te hebben aan mensen die 'uit laksigheid' het ouderlijk gezag niet regelen. 'Misschien moeten ze beter worden voorgelicht. Gezamenlijk gezag kan simpelweg elektronisch worden aangevraagd. Maar dit wetsvoorstel geeft moderne gezinnen minder keuzevrijheid. Het legt mensen aan banden.' Kamerlid Bergkamp, oud-voorzitter van COC Nederland, kent het probleem dat Eusman schetst en wil lesbische gezinnen en co-ouders daarom tegemoet komen. 'We moeten zorgen dat erkenning en gezag voor een aantal groepen gescheiden blijven. Maar de huidige wet is goed voor de uitzondering, in plaats van de regel.'

SGP-fractievoorzitter Kees van der Staaij is het om hele andere redenen niet met het D66-voorstel eens. Hij liet op Twitter weten er weinig voor te voelen om gehuwde en ongehuwde

ouders dezelfde rechtspositie te geven: 'Wat een plannetjesdrift weer bij D66. Nog even, en ze komen erachter dat je ook gewoon kunt trouwen.'